

9.9.2022

Opetustaidon arviointikäytänteet Helsingin yliopistossa

Opetustaidon arviointi on keskeinen osa rekrytointien kokonaisarviointia. Opetus- ja tutkimustehtäviä sekä dosentin arvoa haettaessa arvioidaan hakijan opetustaito. Tiedekunnassa on opetustaidon arvioimista varten opetustaitotoimikunta, jonka dekaani asettaa. Opetustaitotoimikunta laatii perustellun kokonaisarvion hakijan opetusansioista. Opetusnäyte on haettavan tehtävän tai dosentuurin alaan kuuluva julkinen opetustapahtuma, joka on keskeinen osa opetustaidon kokonaisarviointia. Opetusnäytteen tarkoitus on todentaa hakijan opetustaito käytännössä. Opetusnäytteen lisäksi muut arvioitavat osa-alueet määritellään opetustaitomatriisissa.

Tällä rehtorin päätöksellä määritellään eri opetus- ja tutkimustehtäviin edellytettävä opetustaidon taso, käytännöt opetustaidon arviointiin ja lausuntojen voimassaoloon sekä annetaan suositukset tehtäväkohtaisen opetustaitotoimikunnan kokoonpanosta. Tavoitteena on varmistaa Helsingin yliopistossa yhtenäiset käytännöt opetustaitoa arvioitaessa, jotta voidaan varmistaa hakijoiden tasapuolinen kohtelu ja vertailtavuus, kriteerien selkeys sekä prosessin läpinäkyvyys. Opetustaidon arvioinnin yhtenäistämiskäytännöistä on alun perin keskusteltu Helsingin yliopiston laajennetussa johtoryhmässä, opintoasiainneuvostossa (ONE) ja yhteistoimintakokouksessa. Lisäksi valmistelussa on huomioitu tiedekunnilta saadut näkemykset.

Opetustaidon taso opetus- ja tutkimushenkilöstön tehtävissä

Helsingin yliopiston johtosäännön mukaisesti opetustaidon vähimmäisvaatimukset vaihtelevat eri tehtävissä. Opetustaito arvioidaan asteikolla erinomainen – kiitettävä – hyvä – tyydyttävä – välttävä. Tällä päätöksellä tarkennetaan eri tehtävien vähimmäisvaatimukset opetustaidon kokonaisarviointiin osalta:

- Professori (full professor): opetustaito kokonaisuutena vähintään *hyvä*.
- Apulaisprofessori, toinen kausi (associate professor): opetustaito kokonaisuutena vähintään *tyydyttävä*.
- Apulaisprofessori, ensimmäinen kausi (assistant professor): opetustaito kokonaisuutena vähintään *tyydyttävä*.
- Vanhempi yliopistonlehtori ja vanhempi kliininen opettaja: opetustaito kokonaisuutena vähintään *hyvä*.
- Yliopistonlehtori: opetustaito kokonaisuutena vähintään *hyvä*.

- Kliininen opettaja: opetustaito kokonaisuutena vähintään *tydyttävä*.
- Yliopisto-opettaja: opetustaito kokonaisuutena vähintään *hyvä*.
- Dosentin arvo: opetustaito kokonaisuutena vähintään *hyvä* (yliopistolaki § 89).

Mikäli opetuksen järjestäminen vaarantuu ja kyseessä on lyhytaikainen sijaisuus, voidaan yliopistonlehtorin ja yliopisto-opettajan tehtävissä poiketa yllä olevista vähimmäisvaatimuksista. Opetustaidon kokonaisarvio tulee käydä selkeästi ilmi opetustaitotoimikunnan ja valmisteluryhmän lausunnoista. Erityisesti niille apulaisprofessoreille ja kliinisille opettajille, joiden opetustaito on arvioitu tyydyttäväksi, laaditaan pedagogisen kehittymisen suunnitelma, tarpeen mukaan pedagogisten yliopistonlehtoreiden tuella. Suunnitelman tavoitteena on tukea pedagogista kehittymistä, tukea uralla etenemisen mahdollisuuksia sekä varmistaa opetuksen laatua.

Opetustaidon arviointikäytännöt ja opetustaitolausunnon voimassaolo

Täytettäessä avoimessa haussa olevaa tehtävää, arvioinnissa edellytetään opetustaitotoimikunnan laatima tehtäväkohtainen opetustaidon kokonaisarviointi kaikista kärkihakijoista. Näin varmistetaan kilpailutilanteessa kärkihakijoiden tasapuolinen kohtelu ja ansioiden vertailukelpoisuus. Lyhyissä sijaisuuksissa (pl. professoritehtävät) opetustaidon arvioinnin voi tarvittaessa toteuttaa myös valmisteluryhmä tai vastaava.

Helsingin yliopistossa annettu opetusnäyte on voimassa pääsääntöisesti viisi vuotta. Valmisteluryhmä voi kuitenkin edellyttää kaikilta hakijoilta uudet opetusnäytteet. Myös hakija voi halutessaan uusia aikaisemmassa haussa antamansa näytteen. Avoimessa haussa olevien tehtävin osalta hakijoille annetaan yhteinen aihe ja määritellään sama kohdeyleisö. Dosentuuereja koskevilla opetusnäytteissä hakijat saavat valita aiheensa itse.

Vakinaistamismenettelyn yhteydessä arvioitaessa apulaisprofessoria (associate professor) professorin tehtävään voidaan hyödyntää rekrytointivaiheessa Helsingin yliopistossa laadittua opetustaitolausuntoa ja opetusnäytettä, mikäli opetusansiot on silloin arvioitu olevan professorilta edellytettävällä tasolla (kokonaisarvio vähintään *hyvä*). Mikäli apulaisprofessorin opetusansiot eivät ole todennetusti professorilta edellytettävällä tasolla, laatii opetustaitotoimikunta arvion opetustaidosta vakinaistamismenettelyn yhteydessä. Koska kyseessä on urapolulla eteneminen, voidaan opetusnäyte antaa tarvittaessa aidossa opetustilanteessa.

Suosituksset tehtäväkohtaisen opetustaitotoimikunnan kokoonpanosta

Helsingin yliopiston tutkinto- ja oikeusturvajohtosäännön mukaisesti (1 § 6) opetustaitotoimikunta antaa tarvittaessa lausunnon hakijoiden opetustaidosta täytettäessä professorin tehtävää tai muuta opetus- ja tutkimustehtävää ja tutkittaessa edellytyksiä dosentin arvon myöntämiselle. Toimikunnassa on professoreiden, muun opetus- ja tutkimushenkilöstön sekä opiskelijoiden edustus.

Tehtäväkohtaisessa opetustaitotoimikunnan kokoonpanossa on vähintään kolme jäsentä ja kokoonpanossa huomioidaan tutkinto- ja oikeusturvajohtosäännön mukainen määrittely eri ryhmien edustuksellisuudesta. Kokoonpanossa varmistetaan vahva ja korkeatasoinen pedagoginen osaaminen. Jokaista tehtävänäyttöä tai dosentuurin opetustaidon arviointia laativassa toimikunnassa jäseneksi pyritään saamaan joko pedagoginen yliopistonlehtori, opettajien akatemian jäsen tai henkilö, joka on suorittanut laajat yliopistopedagogiikan opinnot (60 op) tai opettajan pedagogiset opinnot (60 op).

Tämä päätös kumoaa rehtorin päätöksen HY/1333/00.00.06.00/2021 (12.4.2021).

Rehtori

Sari Lindblom

Kehittämispäällikkö

Jaana Nylund

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Helsingin yliopiston asian- ja dokumentinhallintajärjestelmässä.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Asian HY/8046/00.00.06.00/2022 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus